

De wereld is Zijn tempel

Genesis 1.1–2.3

Rev Dr Jos M. Strengholt

Arnhem-Nijmegen 2020

Het Oude Testament, en dus ook het boek Genesis, is door God geïnspireerd en geeft ons waarheid.

De apostel Paulus schrijft dat heel de Schrift door God is ingegeven en nuttig is om te onderwijzen, terecht te wijzen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid.

Het is voor ons geschreven, dat is belangrijk.

Maar het is niet aan ons geschreven. Het boek Genesis werd geschreven voor mensen die drieduizend jaar geleden in het Midden-Oosten leefden.

Dus als we de betekenis van de tekst willen begrijpen, en willen zien hoe die ons kan opvoeden in de rechtvaardigheid, moeten we ons afvragen wat deze woorden destijds voor de mensen betekenden.

Dat betekent onder andere dat we de tekst niet moeten benaderen alsof hij alle vragen van onze tijd zal beantwoorden. Hij geeft antwoorden op de vragen van toen. En wellicht hebben wij daar wat aan.

1. God boven alles

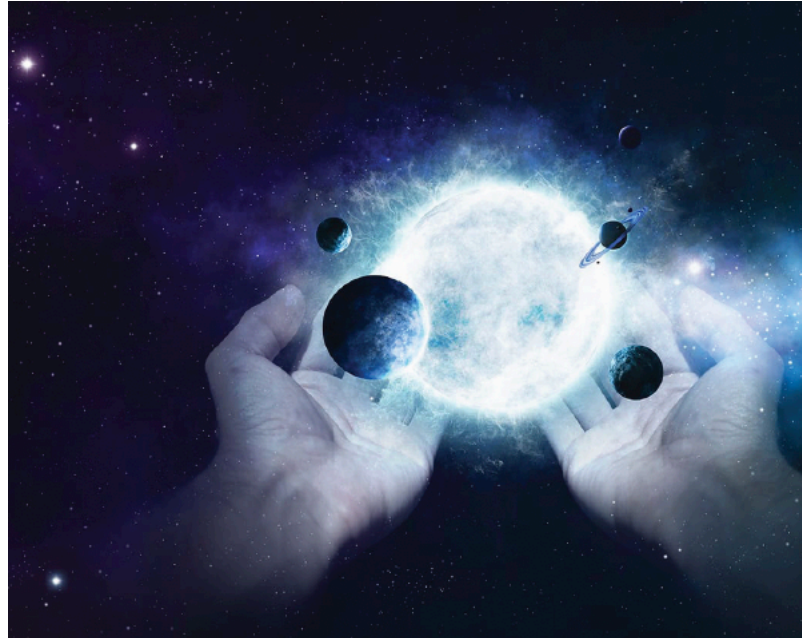
Vandaag zijn we wetenschappelijk zeer geïnteresseerd in de oorsprong van dingen, vooral in hun materiële oorsprong. Wetenschappers vragen zich af: hoe is deze wereld precies begonnen?

Drieduizend jaar geleden waren mensen veel meer geïnteresseerd in de vraag hoe ons huidige universum is geordend, hoe die orde behouden kan blijven en hoe wij als mensen behoren te leven in deze grote wereld.

De Heilige Schriften zijn door God gegeven om ons op te voeden in de rechtvaardigheid – om ons te leren hoe we moeten leven. Het is geen boek dat bedoeld is om ons wetenschappelijke kennis te geven.

In de moderne tijd kijken we naar onze wereld alsof zij een perfecte machine is die vanzelf draait.

En als je gelooft dat er boven de natuur nog iets anders bestaat, dat er een God is, dan geloof je ook in het bovennatuurlijke.

Maar in de oude wereld, en ook in de Bijbel, zou het idee van een wereld die verdeeld is in natuur en iets bovennatuurlijks als onzinnig zijn beschouwd.

Voor Israël en voor alle inwoners van het oude Midden-Oosten waren God, of de goden, nauw betrokken bij alles wat bestond. Geen plant kon groeien zonder Gods zegen. Geen ster kon haar baan volgen zonder dat God haar droeg. Elke oogst was te danken aan God.

Een paar dingen vallen mij onmiddellijk op wanneer ik Genesis 1 lees. Allereerst worden we vanaf het begin geconfronteerd met het mysterie van de Drie-eenheid.

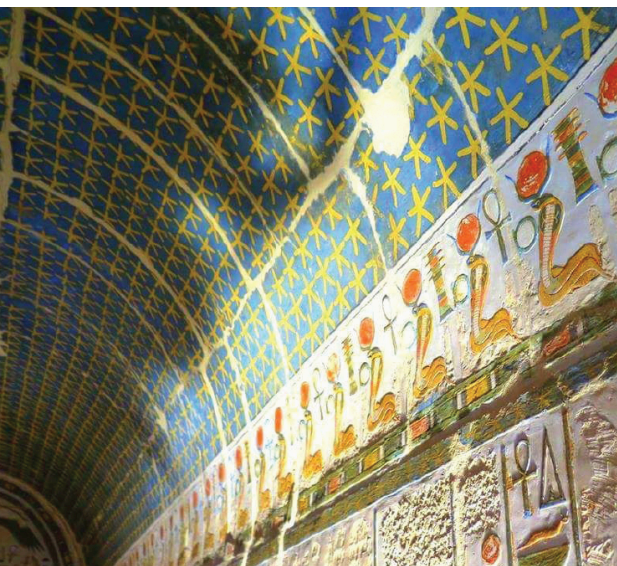
God schiep, zeker. Maar was het niet het Woord van God dat schiep? God sprak, en het was er. Of was het Zijn Geest die over de wateren zweefde, die voor de schepping zorgde?

Onze God – Vader, Zoon en Heilige Geest – is Degene die alles gemaakt heeft wat bestaat. God was in de volheid van Zijn wezen betrokken bij het scheppen van deze wereld waarin wij leven.

In het oude Midden-Oosten bestonden veel verhalen over het ontstaan van de wereld. In veel volken zag men de schepping als het resultaat van verschillende goden die met elkaar vochten. Dat chaos veranderde in orde werd gezien als de uitkomst van die strijd tussen de goden.

Onze God strijdt niet. Hij is eeuwig drie-in-één. Hij is liefde, vrede en vreugde, en die goedheid van God wordt zichtbaar in de schepping.

We zien dat God alles maakte door eenvoudig een woord te spreken: “Laat er zijn...” Hij sprak, en het was er.

Alles wat volgens Genesis door God geschapen werd – zon, maan, sterren, dieren, de zee, het land en de vogels – dat alles kun je terugzien als je met mij naar het Egyptisch Museum in Caïro zou gaan.

Daar zie je gemummificeerde katten die de kattengodin Bast voorstellen. Je ziet beelden die gebruikt werden voor de verering van de zonnegod Ra. Alle aspecten van de natuur werden als goddelijk vereerd.

Genesis 1 laat ons op een zeer poëtische manier zien dat onze God juist al die dingen gemaakt heeft die door andere volken als goden werden vereerd. Gewoon door een woord te spreken.

Wat de volken rondom Israël als goddelijk beschouwden, al die krachten van de natuur, waren in werkelijkheid door onze God in deze wereld geplaatst. Onze wereld en alles wat daarin is, is niet goddelijk – alleen God is dat.

Dat zet alle goden van onze wereld op hun juiste plaats, nietwaar? Niets mag als goddelijk worden vereerd behalve God alleen.

Of het nu gaat om een andere godheid, geld, ons werk of de staat waarin we leven: niets is goddelijk en niets verdient onze liefde en aandacht zoals God dat doet. Hij heeft alle dingen gemaakt.

2. Deze hele kosmos is Zijn tempel

Maar als God alle dingen geschapen heeft door een woord te spreken, schuilt daarin ook een gevaar.

Sinds de tijd van de Verlichting, enkele eeuwen geleden, zijn veel mensen God gaan zien als een klokkenmaker die de wereld maakte als een klok en zich daarna uit zijn werkplaats terugtrok. De klok loopt vervolgens vanzelf verder.

Dit beeld van God als een verre Eerste Beweger, en van onze wereld als een machine, haalt alle betovering uit de werkelijkheid.

Maar Genesis 1 biedt ons hoop: onze wereld is een geestelijke wereld.

Iedere inwoner van het Midden-Oosten die drieduizend jaar geleden dit gedicht van Genesis 1 hoorde, zou onmiddellijk hebben begrepen dat God de wereld schiep **als Zijn tempel**.

Genesis 1 beschrijft de bouw van een tempel. God bouwde die in zes dagen. Op de zevende dag trok Hij zich niet terug uit Zijn werkplaats, maar maakte Hij die tot Zijn rustplaats. Hij vulde haar met Zichzelf.

John T. Walton, hoogleraar Oude Testament aan Wheaton College, verdedigt deze gedachte:

Elke lezer uit de oudheid, Israëliet of niet, zou hebben begrepen dat wanneer Genesis spreekt over Gods rust, het over de tempel gaat, omdat dat de plaats is waar God rust en waar de goden rusten. Daarom werden tempels gebouwd.

Zo keken mensen in die tijd naar de wereld. De wereld werd gezien als een wonderlijke plaats, een universele tempel waarin God, of de goden, rustten.

Waarom bouwden de volken, en ook Israël, dan tempels van steen?

De tempel van Israël was vormgegeven als een miniatuurweergave van de werkelijke kosmos. De tempel vertegenwoordigde de hele wereld.

De Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus schreef rond het jaar 100 na Christus:

Ieder voorwerp in de tempel was bedoeld om het universum in herinnering te roepen en uit te beelden.

De stenen tempel moest Israël wijzen op een grotere waarheid: God woont in ons universum. Hij is niet ver van ons verwijderd, maar neemt deel aan onze wereld. Hij is dicht bij ons allemaal.

Nadat de tempel van Salomo rond 600 voor Christus was verwoest, wilde Israël die wanhopig graag herbouwen. Maar de profeet Jesaja stelde die haast ter discussie.

Als het universum werkelijk Gods woonplaats is, waarom zou God dan een door mensen gebouwd huis nodig hebben?

Zo zegt de HEERE:

“De hemel is Mijn troon,

en de aarde de voetbank van Mijn voeten.

Waar zou dan het huis zijn dat u voor Mij zou bouwen,
en waar de plaats van Mijn rust?” (Jesaja 66.1)

God rust in onze wereld. Dit is het huis waarin Hij woont.

Dus terug naar Genesis 1. Gods scheppingswerk bestond eruit dat Hij alle meubels op hun juiste plaats zette in deze universele tempel. Daarna zag God dat het zeer goed was.

Het gewone leven kon nu beginnen, want God nam Zijn intrek in deze wereld van ons.

Het is een beetje zoals een Amerikaanse president die, nadat alle voorbereidingen voor de verkiezingen en de installatie zijn afgerond, zijn intrek neemt in het Witte Huis. Daar rust hij; daar woont hij om zijn werk te doen.

God stopte niet met werken. Zijn rusten op de zevende dag betekende dat het scheppingswerk voltooid was en dat Hij nu de wereld kon vervullen met Zijn aanwezigheid en haar kon besturen.

Als jouw leven en jouw wereld vlak, saai en eendimensionaal zijn geworden, denk dan eens na over Genesis 1. Deze wereld is de plaats waar God rust. Hij is om ons heen, boven ons en in ons.

Wij leven in een geestelijk universum waarin God heel dichtbij is.

Wanneer we zo naar de wereld om ons heen kijken, brengt dat opnieuw verwondering in ons leven.

3. De mens in het middelpunt

Volgende week zullen we dieper ingaan op de rol van de mens in deze geschapen wereld, wanneer we Genesis 2 bekijken. Maar de mens komt ook voor in Genesis 1, dus laat me daar alvast iets over zeggen.

Het lijkt in het scheppingsverhaal heel duidelijk dat God onze wereld geschapen heeft ten behoeve van de mens.

Alles is geschapen, geordend en ingericht met het oog op de mens.

Licht en donker, dagen en nachten, seizoenen, voedsel om te eten en schoonheid om van te genieten. God heeft deze wereld voor ons gemaakt. Voor jou.

In de oude wereld bestonden veel scheppingsverhalen. In die verhalen was de wereld altijd ingericht om de goden te dienen, zodat zij mensen konden plagen of konden gaan jagen.

Maar de schepping in Genesis 1 is ten dienste van de mensheid. De Bijbel heeft een sterk mensgericht perspectief. God maakte de wereld voor ons. God heeft niets van ons nodig. Maar Hij

geeft ons alle dingen om ervan te genieten. Hij zag dat wat Hij gemaakt had goed was, en Hij gaf het aan ons.

Zonder schaamte mogen we zeggen: God wil het beste voor ons. God wil het beste voor jou.

En je mag het zelfs tegen jezelf fluisteren: “God wil het beste voor mij.”

God gaf de mens in Genesis 1 wel de opdracht om goed voor de wereld te zorgen en haar te beheren, maar dat deed Hij niet voor Zijn eigen voordeel. Het is voor ons eigen welzijn. God heeft dit prachtige huis voor ons gemaakt en vervolgens zegt Hij tegen de mensheid dat zij ervoor moet zorgen. Dat is voor ons.

Dit is onze God. Hij lijkt niet op alle andere goden die voortdurend zeggen: “Geef mij, geef mij.” Onze God staat bekend om Zijn vrijgevigheid.

In je persoonlijke leven is dit van wezenlijk belang. Te veel christenen lopen rond met angst voor God en met het gevoel tekort te schieten. “Ik doe niet genoeg voor Hem.”

Maar dat is een misverstand van Gods karakter. Hij wil het beste voor jou. Hij is er voor jou.

Nog twee gedachten over jouw kostbare waarde als mens.

Eerste vraag: als God een tempel heeft gemaakt, waar zijn dan de priesters?

Precies. Adam en Eva.

God maakte de mensheid tot priesters in Zijn prachtige tempel.

En wat moesten die priesters doen?

Voor deze wereld zorgen en kinderen voortbrengen.

Voor God is het zorgen voor deze wonderlijke wereld een priesterlijke taak. De aarde bewerken, voor dieren zorgen, een bedrijf ontwikkelen, muziek componeren, voor deze wereld zorgen, onderwijs geven, kinderen opvoeden, je tuin water geven.

Dat zijn door God gegeven taken in Zijn tempel. En ze zijn allemaal bedoeld voor ons eigen welzijn.

Dus wat jij doet, jouw dagelijkse werk, is een priesterlijke taak voor God.

Onderschat nooit de waarde van kleine dingen.

Onderschat nooit de waarde van wat jij doet.

Het is werk in Gods tempel.

En dan nog een laatste vraag. Volgende week meer daarover.

Wanneer mensen in het oude Midden-Oosten een tempel bouwden en alles klaar was, werd een beeld van de god naar binnen gebracht om de centrale plaats in te nemen.

Waar is het beeld van God dat in Genesis 1 in de tempel van het universum wordt geplaatst?

God Zelf is onzichtbaar, maar wat vertegenwoordigt God in de tempel van het universum?

Wat is het beeld, de gelijkenis van God?

Waarom hebben we daar nooit eerder aan gedacht?

De mens is het beeld van God.

De mens werd geschapen, man en vrouw samen, om Gods vertegenwoordiger te zijn.

Om het heel direct te zeggen: jij bent Gods beeld.

Jij bent Zijn standbeeld.

Niet alleen de heersers, de machtigen, de rijken en invloedrijken – zij werden in de oudheid als goden vereerd.

Maar jij, en alle andere mensen, zijn Gods beeld op aarde.

Dat is trouwens een uitstekende reden om alle mensen, werkelijk alle mensen, met het grootste respect te behandelen.

Dus wanneer we afgoden gaan vereren – houten beelden, dieren of dingen zoals geld – onteren we niet alleen God, maar we zijn ontzettend dom bezig: we vernederen ook onszelf.

Want jij bent bedoeld om die eer, liefde en waardigheid te ontvangen.

Conclusie

Genoeg nieuwe gedachten voor vandaag.

God heeft de hele wereld gemaakt als Zijn tempel. En Hij is zeer aanwezig in Zijn tempel. Hij is dichtbij.

En Hij heeft jou gemaakt als de schitterende bekroning van Zijn schepping.

Alles wat gemaakt is, is er om ons te dienen.

Alles is gemaakt om van te genieten.

Daarom zorgen wij voor onze wereld.

Alles wat wij doen om onze wereld te ontwikkelen, is een priesterlijke taak.

En als je morgenochtend wakker wordt en dat slaperige gezicht in de spiegel ziet, onderschat dan niet wat je ziet.

Je ziet een kostbaar beeld van God.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.